

Ulla Lindqvist
LOs andra vice ordförande
Första Maj-tal 2005
Nyköping

Det talade ordet gäller

Kamrater, Mötesdeltagare!

Första Maj är vår alldeles speciella dag och det känns bra att få fira med er här i Nyköping.

Det är en dag då vi kan känna oss extra stolta över att tillhöra en rörelse som bygger på övertygelsen om allas lika rätt och värde.

I år står det Trygghet och solidaritet på våra förstamaj-paroller.

Trygghet för alla - inte bara för de med pengar - var visionen hos dem som byggde folkhemmet och välfärdssamhället. Den visionen är lika aktuell idag, när en makthungrig höger än en gång vill börja riva ner det och sätta en kil mellan dem som har jobb och de som står utanför arbetsmarknaden.

Solidaritet är grunden i våra fackföreningar och vårt socialdemokratiska arbetareparti. Vi föddes ur insikten att vi alla behöver varandra. Att de villkor som andra tvingas att acceptera på lång sikt också avgör våra egna livsvillkor, här hemma och runt om i världen. För vår solidaritet tar inte slut vid Sveriges gränser.

Den sträcker sig till alla de hundratusentals människor som drabbades av julhelgens naturkatastrof i Asien. Många av er finns i Sverige, och vi lider alla med er och ni har vårt deltagande. Men vår solidaritet finns också med alla de människor som lever och verkar i de områden som drabbades.

Därför går Årets första maj-insamling till I-fondens Sydostasieninsamling. Pengarna ska användas till att stödja återuppbyggandet av fackföreningarna och andra demokratiska organisationer i de drabbade områdena.

Den sträcker sig till Mellanöstern där människor i Israel och Palestina levit i krig, terror och oförsonlighet i flera årtionden. Men nu visar våra fackliga kamrater i de palestinska och israeliska landsorganisationerna praktisk solidaritet genom att inleda ett samarbete. Det stöds av bland annat svenska LO.

Vår solidaritet sträcker sig också till alla de kamrater som runt om i världen kräver fackliga rättigheter för sig och sina arbetskamrater, trots att det kan vara förenat med livsfara.

Förra året mördades 129 människor för att de försökte utöva den mänskliga rättigheten att arbeta fackligt. Ännu fler fängslades, avskedades eller förföljdes och trakasserades.

Tyvärr är detta inget unikt för 2004. Diktatorer och profitörer har alltid sett facket som ett hot. För de vet att den fackliga tanken kan hota deras makt.

De vet att människor som sluter sig samman i en fackförening kan förändra maktförhållandena i ett samhälle. Därför är fackföreningar fortfarande förbjudna i många länder och facklig aktivitet förenad med livsfara.

En person, som mer än andra symboliserat den internationella solidariteten är Anna Lindh. Anna var allas vår röst i världen. Var hon än befann sig – på toppmötena i EU, i FN:s generalförsamling eller i möten med andra staters ledare, stod hon stark för våra idéer om fred, solidaritet och mänskliga rättigheter. Det känns fortfarande tomt och kallt utan henne.

Kamrater, vi ska aldrig låta den rösten glömmas. Vi ska föra den vidare. Vi ska hedra minnet av Anna genom att aldrig, aldrig förtröttnas i vår kamp för alla människors lika värde, för alla människors frihet och hela världens fred.

Vid en internationell jämförelse är det ingen tvekan om att vi har kommit långt när det gäller trygghet och solidaritet i vårt eget land. Men, Sverige är fortfarande ett samhälle där många förvägras rätten till ett arbete. Vi lever i ett land där klyftorna mellan människor har ökat. Ett land där människor delas upp efter klass - och efter kön. Efter varifrån man kommer och efter sexuell läggning.

* * *

Mötesdeltagare,

Nu har debatten om feminism och kvinnors villkor hamnar högt upp på debattlistan. Det är bra, trots att det inte är någon nyhet.

För det har alltid funnits kvinnor som kämpat för jämställdhet. Ordnat möten, drivit krav och framförallt aldrig gett upp. Tvärtom, de har skickat stafettpippen till nästa generation och nästa.

Utan deras slit och engagemang hade inte jag stått i den här talarstolen idag, ni hade inte haft en kvinna som ordförande i arbetarekommunen eller Sverige världens mest jämställda regering. Och utan deras insatser hade vi inte haft en bra offentlig barnomsorg, eller någon sexköpslag.

Så förringa inte alla dessa kvinnliga - ofta anonyma - förkämpar genom att säga att ingenting har hänt, att allt stampar på ett och samma ställe. Jag förstår otåligheten och kan känna den själv. Och bara att det tas ett initiativ till ett feministiskt parti, visar att mannen fortfarande är norm och kvinnan undantaget.

Vi ser det på arbetsmarknaden, i forskningen och i skolan. Det ger utslag i sämre anställningsvillkor för kvinnor, i att unga kvinnor inte ses lika trovärdiga som unga män i domstolar eller att kvinnors symptom för hjärtinfarkt inte tas på allvar. Det brutalaste uttrycket för det ojämställda samhället är våldet mot kvinnor.

Men jag tror inte att man kan koppla loss feminism och jämställdhet från höger-vänsterskalan i politiken.

Den handlar faktiskt om att skapa politiska lösningar för att kraven och möjligheterna för kvinnor och män ska behandlas lika, i arbetslivet och i familjelivet. Det är inte först och främst en fråga om attityd utan, som allt politiskt och fackligt arbete, en kamp om resurser. Till exempel om man är för eller emot en stark offentlig sektor, en mer jämställt fördelad föräldraförsäkring och starka kollektivavtal.

Man kan inte prata om kön utan klass, lika lite som man kan prata om klass utan kön. Det handlar hela tiden om att se båda dimensionerna, inte att välja den ena.

Kommunals senaste avtalsuppgörelse är ett tydligt exempel på att båda dimensionerna finns med. Kraven om att de med lägst måste få mer än andra, var densamma som LOs alla förbund enats om inför avtal 2004. Krav som utgick från både klass och kön – att höja lönerna mest i alla de yrken som ligger lägst – i såväl industri som servicesektorn, där de flesta är kvinnor.

När LOs förbund har enats är vi starka. Kommunal visste att de hade alla LOs förbund med sig och det visste också arbetsgivar sidan. Det är klass- och könskamp i ordets rätta betydelse.

Vi socialdemokrater måste bli bättre på att bedriva en feministisk klasskamp. Inte för att hindra andra partier. Inte för att vi känner oss hotade. Utan för att vi vill skapa en bättre värld för både kvinnor och män! Och det är bara vi inom arbetarklassen som ser att det handlar både om klass och kön.

***

Mötesdeltagare

I dag går det tretton sökande på varje ledigt jobb i Sverige. Det är ingenting annat än ett stort misslyckande för hela det svenska samhället.

Genom att inte sänka räntan har Riksbanken medverkat till att tusentals jobb har gått förlorade. De har bekämpat inflationen alldeles för hårt, på bekostnad av en stimulans av efterfrågan som skulle kunna ha skapat nya arbeten.

Regeringen har gjort för lite och för sent. Det erkänner de själva. Nu kommer en del satsningar i vårbudgeten.

Det är bra att anställningsstöden höjs.

Det är bra att satsningar görs på de långtidsarbetslösa.

Det är bra att det sker en satsning på yrkesutbildning.

Men det borde ha varit mer! Det behövs större satsningar och framförallt ett nytänkande i arbetslöshetsbekämpningen.

Till regeringens försvar måste väl ändå sägas att de inte har majoritet i riksdagen. Jag är inte övertygad om att miljöpartiet ser satsningar på arbetsmarknadspolitiken och för ett bättre arbetsliv lika viktiga som vi socialdemokrater. Det tror att ett friår löser det mesta.

Det är också viktigt att vi har en näringspolitik som skapar förutsättningar för nya jobb. Där är infrastrukturen ofta avgörande, att det finns bra kommunikationer. Det vet jag är en viktig fråga för socialdemokraterna här i Nyköping.

***

Mötesdeltagare

Kampen för att ett arbetsliv för alla måste alltid vara nummer ett för oss. Arbetslösheten är ett gemensamt problem.

Idag läggs mer och mer ansvar på den som är arbetslös. Visst har varje person ett eget ansvar. Vi ska ställa krav på aktivitet och att man gör allt man kan för att komma tillbaka in i arbetslivet. Men också förstå att utanförskapet faktiskt bryter ner. När man har söka hundratals jobb och kanske inte ens fått svar från hälften av dem, vad tror ni händer med självförtroendet och självkänslan?

Nu låter det allt oftare från höger att människor i stort sett väljer att vara arbetslösa. De vill försämra i arbetslöshetsförsäkringen och sprider en bild av att de flesta fuskar och missbrukar. Det är skamligt!

Jag är övertygad om att människor inte har blivit latare. Eller ändrat attityd, ett annat modeord som används av de som vill försämra. Vems attityd utgår de som säger så, sin egen?

***

Kamrater,

Vi nådde delmålet om fyra procents arbetslöshet. Ni har väl inte glömt de håfulla leendena från borgerliga politiker och ekonomer som sa att det var omöjligt!

Har vi klarat det en gång så klarar vi det en gång till! Vi ska ner från dagens över fem procent igen till fyra. Men det räcker inte så. Vi är inte nöjda bara för att vi har nått ett delmål.

Jag är övertygad att det går att nå full sysselsättning igen. Utan att försämra försäkringssystem eller tryggheten i arbetslivet. Det kommer att kräva både svåra beslut och uppoffringar, men det går om bara viljan finns.

Kampen för full sysselsättning är LOs och socialdemokraternas viktigaste fråga. Vi kommer inte att ge upp en enda människa. Alla ska ha rätt till ett arbete, varken mer eller mindre.

***

Kamrater!

Det är inte bara de arbetslösa som är borgarnas villebråd. Med Reinfeldt och Leijonborg i spetsen påstås att även människor som är sjukskrivna inte vill jobba. Till och med att de tjänar mer pengar på att vara hemma än på att jobba.

Jag tycker de ska fråga alla de - i huvudsak kvinnor - som slitit ut sina ryggar och axlar efter många år i industrin, handeln och vården, om de är hemma för att det är roligt. Eller om de är långtidssjuka därför att värken till slut blivit övermäktig efter många år av press, stress och hårt arbetstempo.

Kvinnor och män som gått till jobbet fast de varit sjuka; av lojalitet med arbetskamrater, av plikt känsla och för att få den egna ekonomin att gå ihop. Jag tycker Reinfeldt ska fråga de om hur lyxigt det är att ha ont dygnet runt. Och samtidigt kan han förklara på vilket sätt det gör mindre ont om sjukförsäkringen försämras!

***

Ingen av oss försvarar fusk. Vi som är för starka, generella försäkringssystem som ger människor trygghet är nog de sista att göra det. Men att misstänkliggöra alla dessa människor som slitit ut sig är både oförsäkamt och kränkande. Och de gör de medvetet, precis som med de arbetslösa. De vill leda vilse från det verkliga problemet för att kunna försämra i de allmänna försäkringarna. Men det blir inte människor friskare av, bara fattigare.

Skälen till varför folk är sjuka säger de inte ett ord om. Har vi någonsin hört borgare prata om vikten av bra arbetsmiljö eller av en trygg anställning?

Vi måste få ett arbetsliv som är anpassat efter människor, inte robotar. Där människor ges möjlighet att utvecklas i sitt arbete och en bemanning som gör att man hinner med det man ska utan stressa hela tiden.

Alla som vill föra debatten seriöst vet att det finns ett solklart samband mellan brist på inflytande över sitt arbete och ohälsa. Att enformiga, tunga jobb sliter mer än mångsidiga och rörliga. Att arbetsmiljö och hälsa är klass- och könsbundet. Den största risken bärs av av LO-förbundens medlemmar i allmänhet och arbetarkvinnorna i synnerhet. Men ändå vill högern och arbetsgivarna bara diskutera fusk, ersättningsnivåer och egenavgifter.

***

För några år sedan utmanade Kommunals ordförande Ylva Thörn utmanade ert kommunalråd Göran Forsberg., om att skapa ”mönsterarbetsplatsen”. Att förbättra genom inflytande och utvecklingsmöjligheter i jobbet. Att använda alla anställdas samlade vishet och kunskap för att göra arbetet bättre. Helt enkelt att skapa friska arbetsplatser och ett friskt arbetsliv.

Mönsterarbetsplatsen handlar om förändringar som håller i längden. Att hitta de verktyg och metoder som gör att man kan gå från ord till handling. Sådant arbete är varken enkelt eller ger effekter i ett enda slag. Det kräver uthållighet och tålamod.

Därför måste ta sig tid att se de små stegens framgångar, när allt inte ändras så fort som man vill. När sjuktalet inte minskar eller att deltiderna inte blir färre. Så kamrater, fortsätt, ni har valt rätt väg! Och inte lyssna på borgarna här i stan som bara gnäller. Eller kanske ska ni ta det som beröm. För de har väl aldrig velat öka arbetarnas makt över sina egna liv.

* * *

Kamrater,

Trygghet och solidaritet handlar om att alla ska behandlas lika, kvinnor som män, unga som äldre, infödda eller inflyttade.

Så ser det tyvärr inte ut idag. Rasism och främlingsfientlighet finns här mitt ibland oss. Kvinnor och män byter namn för att deras jobbansökningar inte ska sorteras bort. Människor nekas bostad för att de kommit hit från ett annat land. Och andra kommer in på krogen där kompisgänget är samlat.

Tänk dig själv att känna att du inte duger, bara för att du ser fel ut eller har fel namn. Det måste vara det mest kränkande som finns.

Redan nu finns det främlingsfientliga partier i fullmäktigen runt om i landet. Sverigedemokraterna mobiliserar för kommande riksdagsval. Och det verkar som om folkpartiet håller på att glida ner i samma fåra som dem.

Det är beklämmande att ett parti som kallar sig liberalt vill hamna i deras sällskap. Vara ihop med krafter som bygger sin politik på ett vi- och dom-tänkande. Som med populistiska, förenklade sanningar vill öka klassmotsättningarna och bygga klyftor mellan människor.

Lars Leijonborg är ovanligt tyst i en här debatten. Man kan undra varför, han som annars gärna syns i både teve och tidningar. Jag säger: Bryt tystnaden. Gör som några av dina rakryggade partikamrater. Ta avstånd från de i ditt parti som vill bygga in motsättningar

mellan människor. Visa att du står för ett människovärde som bygger på lika rättigheter, lika möjligheter och lika skyldigheter för alla.

***

Mötesdeltagare,

Lika rättigheter ska självklart gälla även i arbetslivet. Vare sig man är byggnadsarbetare från Sörmland eller Lettland, slaktare från Polen eller Skåne- ska man ha lika lön och lika villkor för jobbet. Det var det som Byggnads konflikt i Vaxholm - den kan inte ha gått många förbi - handlade om. Och om våra grundläggande fackliga rättigheter att kräva kollektivavtal av varje arbetsgivare som vill bedriva verksamhet här.

***

I fredags kom AD fram till att de måste inhämta EG-domstolens uppfattning innan de kan förkunna slutlig dom över konflikten i Vaxholm. Det handlar inte om att höra om rätten att vidta stridsåtgärder, det är en nationell fråga, utan om det finns lagar och regler i Sverige som särbehandlar företag från andra medlemsländer.

Därför borde det vara uteslutet att EG-domstolen skulle avge en dom som betyder att EU bestämmer vilka fackliga stridsåtgärder som ska vara tillåtna i Sverige.

När Sverige blev medlem i EU var det total politisk enighet om att medlemskapet inte fick inkräkta systemet med kollektivavtal på arbetsmarknaden. Det förbehållet framfördes också från Sveriges sida.

När LO tog ställning för EU-medlemskapet gjorde vi det från fackliga utgångspunkter. Men skulle mot förmodan hela vår arbetsmarknadsmodell slås sönder, då är priset för högt. Då måste vi ompröva vårt ställningstagande.

***

De flesta arbetsgivare tycker att det är bra med vår modell med kollektivavtal. De gör att de också slipper en osund konkurrens där andra försöker tvinga dem bort från marknaden med lägre löner och sämre villkor för de anställda.

Men sedan finns det de – arbetsgivare och andra – som påstår att vi i facket diskriminerar löntagare från andra länder. Fast det är obegripligt hur våra fackliga krav om lika villkor ens kan uppfattas att vara det. Det är ju snarare tvärtom.

Det vore hederligare om de sa rakt ut att de vill rasera den svenska modellen med starka rikstäckande kollektivavtal. Att de vill sänka lönerna och försämra de rättigheter och kollektivavtal som vi kämpat oss till.

Men om de tror att de ska lyckas, då har de misstagit sig. För vi accepterar inte lönedumpning eller olika villkor för samma jobb. De spelar ingen roll varifrån företagen kommer: här ska svenska kollektivavtal gälla! Vi ska ha konkurrens, men på lika villkor. Och kamrater, jag är inte ett enda dugg orolig. För vi är många som är beredda att ta den fajten!

***

Demonstranter

Det är ett och ett halvt år kvar till valdagen. Moderaterna med Fredrik Reinfeldt i spetsen lägger nästan all sin kraft för att försöka vrida om från de välbeställdas skattesänkarparti, till att låta som ett arbetarparti.

Visst får Reinfeldt kalla sitt parti för vad han vill. Men hans politiska förslag visar att han inte vet hur arbetare har det. Vi har helt olika syn på arbete och förutsättningarna för ett arbetsliv för alla. Ska man kunna vara med i ett helt arbetsliv är man troligen föräldraledig någon gång, man kan bli av med jobbet eller ha oturen att bli långtidssjuk. För Reinfeldt är allt detta individuella problem och det är inte av en slump. Han vill slå in skapa en klyfta mellan de som har arbete och de som är arbetslösa, mellan de som är friska och de som är sjuka. Moderaterna vill premiera de som har arbete och är friska och det ska betalas av dem som redan ligger ner, de av oss som är arbetslösa eller sjuka.

Jag tycker att det är ett vidrigt sätt att ställa människor mot varandra. Vi behöver mindre av sådan politik, inte mer.

Vi behöver en bättre föräldraförsäkring som tas ut mer jämställt för att klara välfärden långsiktigt. Inte en sämre!

Vi behöver en bättre arbetslöshetsförsäkring för att människor ska känna tryggheten att våga satsa på en ny yrkeskarriär om man förlorar jobbet. Inte en sämre!

Vi behöver en bättre sjukförsäkring och bättre rehabilitering om människor ska komma tillbaka i arbete efter sjukdom. Inte sämre!

Vem skulle vilja lägga sin röst på ett parti sänker ersättningen till arbetslösa och sjuka, höjer avgiften till a-kassan och troligen försämrar föräldraförsäkringen? Jag tror inte att finns inte tillräckligt många för att vinna regeringsmakten.

Det tror inte Fredrik Reinfeldt heller! Han vet att den moderata politiken är svårsåld till de breda löntagargrupperna. Det är därför han försöker slå in den i ett fint paket. Det är därför han lägger all kraft på att till och med försöka låta löntagarvänlig, trots att politiken egentligen är den rakt motsatta.

För mindre än ett år sedan skrev Reinfeldt en riksdagsmotion där han upprepade kraven på att "arbetsrätten måste moderniseras". På vanlig svenska betyder det minskad trygghet

för de anställda. Reinfeldt och hans partikamrater har gång efter annan attackerat kollektivavtalen, nu senast i Waxholm. Listan på attacker på löntagarnas anställningstrygghet är mycket lång. Det är ett parti som i alla tider har bekämpat varje reform som stärkt löntagarnas ställning. Och hur troligt är det att de, nu helt plötsligt, har ändrat uppfattning?

Jag tror inte att de har det. I onsdags röstade moderaterna i riksdagen för att undantaget i turordningsreglerna ska vara kvar och för ett par veckor sedan för att Lagen om anställningsskydd måste ses över. Och tro mig, det inte handlar det om att de vill stärka rätten till heltid eller minska antalet tidsbegränsade anställningar.

***

Kamrater,

Låt oss inte använda vår högtidsdag till att fundera mer på Reinfeldt och hans partigång.

Vi ska visa vad vi vill!

Vi ska visa våra värderingar och att politik gör skillnad.

Vi ska visa att vi är många som står för trygghet och solidaritet.

Det är när vi är många som vi kan vi förändra verkligheten tillsammans.

Vi har gjort det förr och vi ska göra det igen.

Så när vi skiljs åt efter det här förstamajfirandet tycker jag att vi ska lova varandra några saker:

Låt oss lova varandra att tillsammans stå upp mot dem som säger att samhället blir bättre om de sociala trygghetssystemen och a-kassan blir sämre.

Låt oss lova varandra att visa att drivkraften för ett bättre samhälle är trygghet, rättvisa och jämlikhet!

Vi ska lova varandra att se till att många använder sin rösträtt i valet nästa år och med kraft ta avstånd från odemokratiska främlingsfientliga krafter.

Och låt oss lova varandra att vi tillsammans, i facklig-politisk samverkan, ska lägga grunden för en socialdemokratisk valseger 2006!

Tack!